

CS

CS

CS



EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 23.2.2011
KOM(2011) 78 v konečném znění

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, HOSPODÁŘSKÉMU
A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Přezkum iniciativy „Small Business Act“ pro Evropu

SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ

Přezkum iniciativy „Small Business Act“ pro Evropu

1. Úvod

Iniciativa „Small Business Act“ pro Evropu (dále jen „SBA“)¹ představuje komplexní rámec opatření pro malé a střední podniky, podporuje podnikání a zakotvuje zásadu zohledňování malých a středních podniků („Think Small First“) do práva a politických koncepcí, aby se posílila konkurenceschopnost malých a středních podniků.

SBA se zakládá na deseti zásadách a několika konkrétních politických a legislativních prováděcích opatřeních a vyzývá Komisi a členské státy k odstranění překážek, které malým a středním podnikům brání v růstu a tvorbě pracovních míst. Toto sdělení obsahuje přehled provádění SBA a posouzení nových potřeb malých a středních podniků, pro něž je za současných hospodářských podmínek stále obtížnější získávat finance a přístup na trhy. SBA musí přispět k dosažení ambiciózních cílů nového reformního programu Komise, strategie Evropa 2020², v rámci jejíž stěžejních iniciativ byla již stanovena některá opatření týkající se malých a středních podniků. Roční analýza růstu³, kterou Komise představila v lednu 2011, dospěla k závěru, že realizace strategie Evropa 2020 vyžaduje kromě konsolidace veřejných financí také proaktivní politiky pro posílení růstu v EU, včetně opatření ke zlepšení podmínek pro průmysl a podniky, zejména malé a střední podniky. Také prostřednictvím sdělení Komise s názvem „Na cestě k Aktu o jednotném trhu“ byla zahájena diskuse o klíčových opatřeních, která mají být přijata za účelem opětovného nastartování jednotného trhu, včetně iniciativ pro posílení konkurenceschopnosti malých a středních podniků.

Tento přezkum nabízí přehled o pokroku, jehož bylo dosaženo během prvních dvou let zavádění SBA, představuje nová opatření, aby bylo možné čelit problémům, které podle názoru zúčastněných stran vyplývají z hospodářské krize, navrhuje způsoby, jak zlepšit převzetí a provádění SBA a stanoví jasné úkoly pro zúčastněné strany, přičemž zásadní roli hrají obchodní organizace. Zároveň je třeba mít na paměti, že každý malý a střední podnik je jiný: rozdíly v jejich velikosti, oblasti činnosti a právní formě vyžadují, aby se podle toho vhodně zaměřila pozornost tvůrců politik. Kromě toho uvádí tento přezkum závazky Komise v souvislosti s dalším prováděním SBA a vyzývá členské státy k tomu, aby odvedly svůj díl práce.

2. PROVÁDĚNÍ SBA SOUSTAVNĚ POSTUPUJE, ALE JE TŘEBA UDĚLAT VÍCE

SBA je založen na klíčových zásadách a řadě konkrétních opatření, která plně schválila Evropská rada v prosinci 2008. Evropská komise i členské státy se zavázaly k tomu, že

¹ Sdělení Komise „Zelenou malým a středním podnikům.“ „Small Business Act“ pro Evropu, KOM(2008) 394 v konečném znění.

² http://ec.europa.eu/eu2020/index_en.htm

³ KOM(2011) 11 v konečném znění.

stanoví nezbytná opatření pro zlepšení regulačního, administrativního a podnikatelského prostředí a pro podporu evropských malých a středních podniků. Tato opatření zůstávají stále zaměřena na tři oblasti: zajištění přístupu k financování, úplné využívání jednotného trhu a inteligentní regulace.

První zpráva o opatřeních Komise a členských států k provádění SBA byla zveřejněna v prosinci 2009⁴. Tento oddíl vychází z uvedených výsledků a obsahuje hodnocení toho, jakým způsobem a do jaké míry EU a členské státy SBA provedly.

2.1. Pokrok dosažený Evropskou komisí

Významný krok vpřed v oblasti zlepšování podnikatelského prostředí

Všechny legislativní iniciativy navržené v SBA byly přijaty, s výjimkou nařízení, které stanoví statut evropské soukromé společnosti (SPE) a které je ještě předmětem diskusí v Radě. Komise důrazně vybízí členské státy k tomu, aby je za účelem snížení administrativní zátěže v oblasti přeshraničního obchodu bez prodlení přijaly. Přínos směrnice o elektronické fakturaci, kterou přijala Rada v roce 2010, spočívá zejména v tom, že umožňuje zasílání elektronických faktur za stejných podmínek, jaké platí pro faktury v papírové podobě. Kromě toho mohou podniky s obratem menším než 2 miliony EUR využít režimu hotovostního účetnictví, který jim umožňuje odložit vyúčtování DPH do té doby, dokud neobdrží platbu od svých zákazníků⁵. Směrnice o postupu proti opožděným platbám, kterou přijala Rada v lednu 2011, vyžaduje, aby orgány veřejné moci platily do 30 dnů a stanoví lhůtu nejvýše 60 dnů pro platby mezi podniky, pokud se podniky výslovně nedohodnou jinak a pokud tato dohoda není výrazně v neprospěch věřitele⁶. Členské státy se vyzývají k tomu, aby uvedenou směrnicí neprodleně provedly. Kromě toho začala Komise ve svých posouzeních dopadů používat „test dopadů na malé a střední podniky“.

Vzrostla úloha EU v oblasti přístupu k financování

Aby se zlepšil přístup malých a středních podniků k financování, finanční nástroje rámcového programu pro konkurenceschopnost a inovace (CIP) i nadále usnadňují investice rizikového kapitálu a poskytují záruky pro úvěry malým a středním podnikům. Mikropodniky představují 90 % z celkového počtu více než 100 000 malých a středních podniků, které dosud využily finančních nástrojů CIP. Očekává se, že do roku 2013 jich využije dalších 200 000. Každý malý nebo střední podnik v EU, kterému byl poskytnut zaručený úvěr, vytvoří v průměru 1,2 pracovních míst⁷. Komise rovněž zřídila stálé finanční fórum pro malé a střední podniky, v jehož rámci zástupci malých a středních podniků, banky, tržní subjekty a jiné finanční instituce, včetně EIB, společně řeší různé praktické překážky, se kterými se malé a střední podniky potýkají při svých pokusech získat úvěr. Kromě toho byl částečně prodloužen rámec dočasné státní podpory, který představuje další pomoc pro malé a střední podniky, a sice do konce roku 2011⁸.

Zlepšuje se přístup na trhy, zejména na trhy s veřejnými zakázkami

⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/small-business-act/implementation/files/sba_imp_cs.pdf

⁵ Také zelená kniha Komise o budoucnosti DPH obsahuje specifický oddíl týkající se malých a středních podniků.

⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/single-market-goods/fighting-late-payments/index_en.htm

⁷ SEK(2005) 0433 v konečném znění, příloha KOM(2005) 121 v konečném znění.

⁸ Sdělení Komise: Dočasný rámec Unie pro opatření státní podpory zlepšující přístup k financování za současné finanční a hospodářské krize (Úř. věst. C 6, 11.1.2011, s. 5).

Komise i evropské normalizační orgány dosáhly nezanedbatelného pokroku při podpoře přístupu malých a středních podniků k vývoji norem a jejich využívání. S finanční podporou Komise se řada odborníků zastupujících zájmy malých a středních podniků podílí na tom, aby byly evropské normy příznivější pro malé a střední podniky, a evropské normalizační organizace začínají usnadňovat přístup malých a středních podniků k normám, např. zřizováním kontaktních míst a portálů pro malé a střední podniky.

Pokud jde o veřejné zakázky, nedávný průzkum Komise naznačuje, že administrativní zátěž spojená s přístupem k veřejným zakázkám je v současné době pro malé a střední podniky menší a že mají více příležitostí ke společným nabídkám. V období 2006–2008 získaly 33 % celkové hodnoty veřejných zakázek nad prahem stanoveným směrnicemi EU a jejich celkový hospodářský podíl vypočtený na základě jejich společného obratu činí 52 %⁹.

V listopadu 2010 otevřela Komise centrum EU pro malé a střední podniky v Číně, které poskytuje informace, poradenství, školení a příležitosti pro navazování kontaktů pro evropské malé a střední podniky, které chtějí vyvážet na asijský trh nebo na něm investovat.

Podnikání má své místo v nové inovační politice

Evropský týden malých a středních podniků nadále představuje celoevropskou platformu s více než 1 500 iniciativami a více než 3 miliony účastníků¹⁰. Bude pokračovat i v roce 2011 a v dalších letech. Kromě toho nabízí program Erasmus pro mladé podnikatele, který byl zahájen v roce 2009, profesní přípravu na pracovišti pro začínající a nové podnikatele s cílem posílit přeshraniční tvorbu sítí a obchodní spolupráci se zkušenými podnikateli. V neposlední řadě nyní tvoří asi 250 úspěšných podnikatelek Evropskou síť vyslankyň v podnikání, kterou Komise zřídila v roce 2009, aby povzbudila více žen k podnikání¹¹.

Komise učinila podnikatele a malé a střední podniky ústředním prvkem své inovační a výzkumné politiky¹². Jejím cílem je odstranit zbývající překážky „uvádění nových nápadů na trh“ a podpora podnikatelského smýšlení mezi studenty a výzkumníky. Návrh zahrnuje nové finanční nástroje pro nové a rychle rostoucí společnosti expandující na trhu EU i na světových trzích (např. úvěry, rizikový kapitál a finanční nástroje pro sdílení rizik), další zjednodušení programů EU v oblasti výzkumu a inovací, dostupnost práv duševního vlastnictví a strategické využití rozpočtů na veřejné zakázky. Záměrem Komise je také podporovat mezinárodně konkurenceschopné klustry, které propojují velké společnosti a malé a střední podniky, univerzity, výzkumná centra a komunity vědců a uživatelů za účelem výměny znalostí a nových nápadů.

Programy politiky soudržnosti¹³ a Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV)¹⁴ představují zásadní nástroje pro uvedení priorit SBA do praxe a současně pro zajištění vzájemné součinnosti mezi podporou EU a vnitrostátní a regionální podporou. Další investice by měly podnítit regiony ke hledání specifických mezer v prostředí inovací na základě „strategií inteligentní specializace“.

⁹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/public-procurement/index_en.htm

¹⁰ <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/entrepreneurship/sme-week/>

¹¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/women/ambassadors/index_en.htm

¹² Stěžejní iniciativa strategie Evropa 2020 s názvem „Unie inovací“, kterou Komise přijala v říjnu 2010.

¹³ Sdělení s názvem „Příspěvek regionální politiky k inteligentnímu růstu v rámci strategie Evropa 2020“, KOM(2010) 553.

¹⁴ http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/leg/index_en.htm a http://ec.europa.eu/agriculture/fin/index_cs.htm

2.2. Vývoj situace v členských státech

Pokrok v oblasti zlepšování podnikatelského prostředí je pomalý

Všechny členské státy uznaly důležitost rychlého provedení SBA, ale zvolený přístup a dosažené výsledky jsou v jednotlivých členských státech velmi odlišné¹⁵. Většina z nich přijala vnitrostátní cíle za účelem snížení administrativní zátěže, ale ne všem se podařilo ji snížit účinně. Pouze několik členských států (Belgie, Dánsko, Finsko, Německo, Polsko, Slovinsko, Švédsko a Spojené království) začlenilo test dopadů na malé a střední podniky do svého vnitrostátního rozhodovacího procesu.

Přístup k financování se zlepšil, ale členské státy musí zvýšit své úsilí

V reakci na finanční a hospodářskou krizi přijala většina členských států opatření pro zlepšení přístupu malých a středních podniků k financování, zejména k bankovním úvěrům, a sice prostřednictvím výhodných podřízených úvěrů, programů zajišťování úvěrů nebo mikroúvěrů. Šest členských států (Belgie, Maďarsko, Francie, Německo, Irsko a nedávno i Finsko) vytvořilo funkci „úvěrového ombudsmana“. Jelikož přístup k financování závisí do značné míry na úsilí členských států, je oprávněn důraznější postup.

Přístup na trhy se zlepšuje, jelikož členské státy zavádějí inovativní postupy při zadávání zakázek a elektronickou správu (e-government)

Některé vlády podporují internacionalizaci malých a středních podniků, např. prostřednictvím finanční podpory vývozu, strategií pro přístup na trh a účastí na veletrzích (Kypr, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Francie, Irsko, Itálie, Lotyšsko, Litva, Malta, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Slovenská republika, Španělsko, Švédsko a Spojené království). Některé z nich (např. Dánsko a Slovinsko) se zaměřují na rychle rostoucí společnosti, které se chtějí internacionalizovat. Jiné zřídily nové agentury pro podporu vývozu (např. Lucembursko) nebo nové podpůrné programy (např. Maďarsko). Rovněž byl zahájen pilotní program poradenství, v jehož rámci velké společnosti podporují internacionalizaci malých a středních podniků (např. ve Francii).

Pouze několik zemí uvedlo, že začaly podporovat Evropský kodex osvědčených postupů, aby zjednodušily přístup malých a středních podniků k veřejným zakázkám (např. Rakousko, Kypr, Francie, Německo, Maďarsko, Irsko, Litva, Polsko, Portugalsko, Švédsko a Spojené království). Nejrozšířenějšími opatřeními v této oblasti, která jsou příznivá pro malé a střední podniky, zůstává rozdělení nabídek na šarže, kdykoli je to možné, a zjednodušení přístupu k informacím prostřednictvím centralizovaných a interaktivních internetových stránek a jiných prostředků elektronického zadávání veřejných zakázek.

Některé členské státy vyvinuly nové modely na podporu spolupráce mezi společnostmi (např. Itálie s podnikatelskými sítěmi a Německo se sítěmi klastrů).

Aby bylo možné za této problematické hospodářské situace podporovat podnikání, musí členské státy intenzivněji usilovat o zjednodušení konkurzního řízení

V oblasti zjednodušení konkurzního řízení nebyl zaznamenán žádný pokrok. Pouze pět členských států (Belgie, Finsko, Irsko, Španělsko a Spojené království) dodržuje doporučení

¹⁵ Příklady opatření členských států k provedení SBA jsou uvedeny v příloze.

dokončovat všechny právní postupy spojené s ukončením činnosti podniku v důsledku nepodvodného úpadku do jednoho roku. Tatáž situace byla v letech 2009 a 2008.

Kromě toho dosahují členské státy nezanedbatelného pokroku v tom, že je stále levnější a rychlejší založit novou společnost. Průměrná doba nutná pro založení soukromé společnosti s ručením omezeným v roce 2010 činila 7 dní (v roce 2007 to bylo 12 dní) a průměrné náklady činily 399 EUR (v roce 2007 to bylo 485 EUR)¹⁶.

2.3. Potřeba dalších opatření

- Od přijetí SBA již bylo dosaženo mnoha úspěchů. Komise dodržela své závazky a realizovala většinu slíbených opatření. Pokrok členských států však není soustavný. Aby bylo možné dosáhnout cíle SBA, tj. hospodářské politiky příznivé pro malé a střední podniky, je nutné zajistit úplné provedení opatření, ke kterým se EU a členské státy zavázaly v době jeho přijetí. Kromě toho se velmi změnila hospodářská situace a objevily se nové problémy. Aby mohla politika pro malé a střední podniky správně reagovat na současné podmínky, musí se zaměřit na budoucnost.
- Na tomto základě navrhuje přezkum SBA soubor nových opatření, jejichž cílem je reagovat na výzvy vyplývající z **hospodářské krize** a dále rozvíjet stávající opatření v souladu se **strategií Evropa 2020** v těchto oblastech:
 - učinit inteligentní regulaci realitou pro evropské malé a střední podniky,
 - věnovat zvláštní pozornost potřebám malých a středních podniků v oblasti financování,
 - výrazně se orientovat na zlepšení přístupu malých a středních podniků na trh,
 - pomoci malým a středním podnikům přispívat k hospodářství účinně využívajícímu zdroje, a
 - podporovat podnikání, vytváření pracovních míst a růst podporující začlenění.

Tato opatření budou mít odpovídající dopad pouze tehdy, pokud budou založena na dobrém řízení malých a středních podniků. Přezkum SBA navrhuje způsoby, jak v těchto oblastech docílit zlepšení, a stanoví jasné úkoly pro zúčastněné strany.

3. NOVÝ IMPULS PRO SBA

3.1. Inteligentní regulace se musí pro evropské malé a střední podniky stát realitou

Provádění zásady zohledňování malých a středních podniků („Think Small First“) zůstává základním principem SBA. Představuje zjednodušení regulačního a administrativního prostředí, ve kterém malé a střední podniky působí, zejména odpovídající přizpůsobení pravidel včetně zásady „jen jednou“ nebo využívání nástrojů, jako je elektronická správa a centrální kontaktní místa. Komise i členské státy vyvíjejí stále větší úsilí k provádění této

¹⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/start-up-procedures/index_en.htm

zásady, ale stále existuje prostor pro to, aby její uplatňování bylo systematictější, a sice na základě programu inteligentní regulace EU¹⁷.

Komise bude ve svých posouzeních dopadů ve stále větší míře používat „test dopadů na malé a střední podniky“, aby zajistila, že dopady na malé a střední podniky budou důkladně analyzovány a bude se k nim přihlížet ve všech příslušných legislativních a politických návrzích, a pokud to bude možné a přiměřené, jasně kvantifikuje účinek na tyto podniky. Při posuzování svých návrhů z hlediska konkurenceschopnosti bude Komise analyzovat schopnost evropských podniků, zejména malých a středních podniků, konkurovat na trzích EU i ve světě. Kromě toho je třeba uznat rozdíly mezi mikropodniky, malými a středními podniky a zohlednit je při použití „testu dopadů na malé a střední podniky“ a případně by měla být zvážena specifická opatření, jako je snížení poplatků nebo zjednodušení oznamovacích povinností. Kdykoli je členským státům ponechána možnost provést tyto typy opatření, měly by toho využít. Členské státy by se také měly vyvarovat strategie „gold plating“, tj. přidávání dalších požadavků nad rámec právních předpisů EU při provádění směrnic do vnitrostátního práva. Komise potvrzuje, že je připravena při tomto úkolu členským státům pomáhat.

Aby se zajistilo, že regulační rámec bude vhodný pro daný účel, a aby se identifikovaly kumulativní účinky právních předpisů, provede Komise kontroly kvality stávajících právních předpisů, během nichž bude při hodnocení jednotlivých předpisů uplatněn komplexnější přístup. Tak budou lépe odhaleny nesrovnalosti a zastaralá nebo neúčinná opatření, čímž se opět sníží zátěž pro malé a střední podniky včetně těch, které působí v neprůmyslových odvětvích, například v oblasti obchodu nebo řemesel. Tento přístup se v současnosti vyvíjí v oblasti služeb a jeho cílem je otestovat celkové fungování jednotného trhu pro služby, zejména v souvislosti s malými a středními podniky¹⁸.

Hlavním cílem je zjednodušení. Do října 2011 zjednoduší Komise požadavky na transparentnost a oznamování pro menší společnosti kótované na burze. Kromě toho Komise posuzuje zjednodušení požadavků na audit pro malé společnosti, a sice v návaznosti na zelenou knihu o politice auditu¹⁹.

Zásadním prvkem SBA je intenzivní zapojení zúčastněných stran do tvorby politiky EU pro malé a střední podniky. Rozhodnutí prodloužit od roku 2012 dobu veřejných konzultací zahájených Komisí z osmi na dvanáct týdnů by mělo zúčastněným stranám poskytnout více času na to, aby mohly konzultovat své členy a dohodnout se na svém stanovisku ohledně iniciativ souvisejících s malými a středními podniky. Aktualizované panely pro malé a střední podniky v rámci sítě Enterprise Europe Network doplňují zpětnou vazbu, kterou poskytly zavedené subjekty zastupující malé a střední podniky na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU.

Úsilí o to, aby státní správy reagovaly na potřeby malých a středních podniků, musí být ještě větší, zejména by se měla ve stále vyšší míře využívat elektronická správa. Akční plán pro e-government²⁰ stanoví celou řadu opatření, která malým a středním podnikům umožní strávit méně času s administrativními postupy, mimo jiné díky podpoře přeshraničního elektronického zadávání zakázek. Stejně tak bude Komise spolupracovat s členskými státy na dalším vývoji „jednotných kontaktních míst“, která mají zásadním způsobem zjednodušit tyto

¹⁷ Sdělení s názvem „Inteligentní regulace v Evropské unii“, KOM(2010) 543.

¹⁸ KOM(2011) 20.

¹⁹ http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2010/green_paper_audit_en.htm

²⁰ http://ec.europa.eu/information_society/activities/egovernment/action_plan_2011_2015/index_en.htm

postupy, aby z nich vytvořila uživatelsky vstřícné portály elektronické správy, které umožní splnit všechny nutné administrativní požadavky elektronickou cestou, a to i u přeshraničních transakcí.

Komise přijme tato opatření:

- zajistí, aby při posuzování dopadů nových návrhů na malé a střední podniky byly k dispozici všechny informace týkající se těchto podniků, případně s přihlédnutím k jejich rozdílné velikosti,
- bude v celé EU podporovat uplatňování zásady „jen jednou“, což znamená, že veřejné a administrativní orgány by neměly znovu vyžadovat tytéž informace, údaje, dokumenty nebo osvědčení, které jim byly již zpřístupněny v souvislosti s jinými postupy,
- zjednoduší účetní rámec EU tím, že přepracuje základní požadavky na roční a konsolidované účetní závěrky (4. a 7. směrnice) společností s ručením omezeným,
- v souladu se sdělením o inteligentní regulaci prozkoumá možnost omezení praktiky členských států zvané „gold plating“,
- bude provádět kontroly kvality, aby posoudila, zda regulační rámec v dané oblasti politiky bude vhodný pro daný účel, a pokud ne, co je třeba zlepšit,
- bude provádět „kontroly výkonnosti“ jednotného trhu, aby identifikovala a případně napravila problémy související s interakcí právních předpisů EU, které jsou v odvětví služeb použitelné současně.

Členské státy se vyzývají, aby:

- systematicky posuzovaly dopad právních předpisů na malé a střední podniky za pomoci „testu dopadů na malé a střední podniky“, případně s přihlédnutím k jejich rozdílné velikosti,
- každý rok v určitou dobu předložily výhledový plán právních předpisů upravujících podnikání, které vstoupí v platnost v příštím rozpočtovém období,
- uplatňovaly zásadu zohledňování malých a středních podniků („Think Small First“) nejen u právních předpisů, ale i u administrativních postupů, které se malých a středních podniků týkají (např. určením jediného partnera a omezením oznamovacích povinností).

3.2. Kvůli hospodářské situaci je třeba věnovat zvláštní pozornost potřebám malých a středních podniků v oblasti financování

SBA vyzývá EU a členské státy, aby usnadnily přístup malých a středních podniků k financování, mimo jiné i podporou včasných plateb v obchodních transakcích. V důsledku hospodářské krize se zhoršila finanční situace a úvěrová bonita mnoha malých a středních podniků, přestože jejich obchodní model je životaschopný a zákaznická základna silná. Kromě toho poslední průzkumy Evropské centrální banky (ECB) o bankovních půjčkách

ukazují, že některé evropské banky zpřísnily své úvěrové standardy pro společnosti²¹. Je třeba nových iniciativ pro zlepšení přístupu malých a středních podniků k financování, mimo jiné prostřednictvím kapitálových trhů a podporou investic prostřednictvím fiskálních politik. Mnohé malé a střední podniky jsou kvůli vysokému zadlužení těžce zasaženy současnými obtížnými podmínkami na finančních trzích. Členské státy by proto měly vytvořit pobídky pro investice příjmů do vlastního kapitálu s přihlédnutím k tomu, že mezi rostoucími podnikatelskými společnostmi a zavedenými tradičními evropskými malými a středními podniky existují rozdíly. Na vnitrostátní i evropské úrovni by se měly podpořit veřejné režimy financování malých a středních podniků, aby se vyřešily zjištěné nedostatky trhu, a měly by být zefektivněny, aby se zlepšila jejich dostupnost. Zvláštní pozornost by se měla věnovat problému financování první fáze růstu podniků.

Nová regulační ustanovení pro finanční instituce zavedená buď na úrovni EU, nebo členskými státy by měla být vhodně nastavena a doplněna o posouzení dopadů („test dopadů na malé a střední podniky“). Komise bude věnovat zvláštní pozornost dopadu půjček malým a středním podnikům, až bude během roku 2011 navrhovat požadavky na navýšení kapitálu pro banky.

Lepší a účinnější programy zajišťování úvěrů jsou nezbytné pro malé a střední podniky, které ne vždy disponují zárukami. To je zejména případ podniků, které si půjčují malé částky, jelikož lepší poskytování mikroúvěrů může podpořit podnikání na celostátní a regionální úrovni. Za tímto účelem zahájila Komise facilitu mikrofinancování v rámci programu Progress²² a snaží se podnítit výměnu osvědčených postupů v oblasti mikrofinancí, podpořit odbornou přípravu, mikrofinanční instituce (zejména v rámci nástroje JASMINE²³) a tvorbu kodexu správné praxe²⁴. Je třeba, aby všechny banky bez ohledu na jejich velikost měly přístup ke všem finančním nástrojům EU. Kromě toho by banky mohly být podporovány v tom, aby vyvíjely specifická kritéria úvěrové bonity pro malé a střední podniky, s přihlédnutím například ke kvalitativním kritériím.

Selhávání trhu v oblasti rizikového kapitálu vyžaduje, aby se poskytování rizikového kapitálu zlepšilo a aby existovaly vysoce kvalitní společnosti s růstovým potenciálem, do kterých by bylo možné investovat. Aby se zlepšila schopnost podnikatelů rozptýlit obavy investorů a aby byli připraveni na investice, měly by se šířit stávající osvědčené vzdělávací postupy po celé Evropě. Kromě toho je třeba na evropské úrovni stanovit kritéria kvality pro programy připravenosti na investice, aby si podnikatelé mohli snáze zvolit vhodný program.

Je také zapotřebí, aby byli investoři lépe informováni o možnostech, které jim nabízí perspektiva rozvoje malých a středních podniků kótovaných na burze, a sice aby se vytvořily podmínky pro účinné sítě burz nebo specifických regulovaných trhů se zaměřením na malé a střední podniky a rovněž aby se požadavky na kotaci a na zveřejnění lépe přizpůsobily malým a středním podnikům.

Komise přijme akční plán pro zlepšení přístupu malých a středních podniků k financování, včetně přístupu k rizikovému kapitálu a na kapitálové trhy, a pokusí se zlepšit sladění nabídky a poptávky v oblasti rizikového kapitálu v rámci sítě Enterprise Europe Network.

²¹ <http://www.ecb.int/stats/money/surveys/lend/html/index.en.html>

²² <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=cs&catId=836>

²³ Společná akce na podporu mikrofinančních institucí v Evropě.

²⁴ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=cs&catId=836> a http://ec.europa.eu/enterprise/policies/finance/borrowing/microcredit/index_en.htm

Komise se domnívá, že při zjednodušování přístupu malých a středních podniků k financování by měly hrát stále významnější úlohu finanční nástroje, které mají zároveň zásadní účinek na dostupnost kapitálu pro úvěry. Součástí celkového návrhu Komise na víceletý finanční rámec na období po roce 2013 bude zlepšení účinnosti a zdokonalení stávajícího souboru inovativních finančních nástrojů, které zahrnují záruční facilitu pro malé a střední podniky a RSFF²⁵, aby malé a střední podniky mohly investovat a růst. Komise bude věnovat zvláštní úsilí tomu, aby zaručila, že všechny budoucí finanční nástroje EU budou hrát klíčovou roli při správném řešení selhávání trhu, která postihují malé a střední podniky.

Kromě toho se budou řešit i regulační nedostatky tím, že účinný jednotný evropský trh pro fondy rizikového kapitálu se stane realitou, že budou zohledněny všechny prvky, které brání hladkému fungování trhu fondů rizikového kapitálu, a tím i růstu, a že se případně zaručí vhodná ochrana maloobchodních investorů.

Cílem výzvy Evropské rady z února 2011 týkající se zjednodušení nástrojů EU na podporu výzkumu a inovací je zjednodušit převzetí těchto nástrojů inovativními společnostmi zejména tím, že bude nalezena nová rovnováha mezi důvěrou a kontrolou. Evropská rada vyzývá k posouzení toho, jak nejlépe reagovat na potřeby rychle rostoucích inovativních společností prostřednictvím tržně orientovaného přístupu. V souvislosti s tím byla Komise rovněž vyzvána, aby posoudila možnost vytvoření programu inovačního výzkumu pro malé podniky. Zadávání veřejných zakázek by mělo směřovat spíše k vytváření větší poptávky po inovativním zboží a službách a práva duševního vlastnictví by měla být lépe zhodnocena, jak je uvedeno v iniciativě Unie inovací.

Komise bude intenzivněji provádět opatření pro zjednodušení přístupu malých a středních podniků k programům EU pro financování. I nadále bude pokračovat efektivní přidělování zdrojů z rozpočtu politiky soudržnosti na podporu podniků, zejména na její část přímo určenou pro malé a střední podniky²⁶. Bude také dále zveřejňovat výzvy k podávání nabídek zaměřené na malé a střední podniky ve stávajícím rámcovém programu pro výzkum a bude poskytovat dokonalejší uživatelskou podporu. Komise rovněž zvažuje návrh společného strategického rámce, který by zahrnoval všechny stávající výzkumné a inovační programy a iniciativy a z nějž by měly prospěch zejména malé a střední podniky, jelikož by nabízel mírnější administrativní a finanční pravidla, efektivnější soubor nástrojů pro malé a střední podniky, který by se týkal celého inovačního řetězce i v přeshraničním kontextu, a byl by centrálním kontaktním místem pro poradenství a podporu.

Právě probíhající proces zjednodušování finančního nařízení²⁷ by rovněž měl mít pozitivní dopad na přístup malých a středních podniků k finančním prostředkům Unie a k jejich podílu.

Komise provede tato opatření:

- v rámci efektivnějšího a zdokonaleného souboru finančních nástrojů se vynasnaží pomoci

²⁵ Finanční nástroj pro sdílení rizik, <http://www.eib.org/products/loans/special/rsff/index.htm?lang=en>

²⁶ Celkový plánovaný příděl na podporu podniků v rámci politiky soudržnosti ve stávajícím programovém období 2007–2013 činí přibližně 55 miliard EUR, z nichž 27 miliard EUR je přímo určeno pouze malým a středním podnikům a 28 miliard EUR nemá souvislost s velikostí podniku.

²⁷ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví pravidla pro roční rozpočet Evropské unie, KOM(2010) 815.

většímu počtu příjemců z řad malých a středních podniků prostřednictvím zesílených programů zajišťování úvěrů, čímž se podpoří investice, růst, inovace a výzkum,

- více zpřístupní programy EU pro financování pro malé a střední podniky tím, že ještě více zjednoduší příslušné postupy,
- v roce 2011 přijme akční plán pro zlepšení přístupu malých a středních podniků k financování, včetně přístupu k trhům s rizikovým kapitálem, a cílená opatření, jejichž smyslem bude lépe informovat investory o možnostech, které jim nabízí malé a střední podniky,
- zváží přijetí nového legislativního režimu, aby zajistila, že do roku 2012 budou moci fondy rizikového kapitálu zřízené v jakémkoli členském státě fungovat a investovat v EU bez omezení,
- na žádost Evropské rady prozkoumá možnosti zavedení nástroje pro zhodnocení práv duševního vlastnictví na evropské úrovni, zejména za účelem zjednodušení přístupu malých a středních podniků na trh se znalostmi.

Členské státy se vyzývají, aby:

- zjednodušily přístup malých a středních podniků ke strukturálním fondům tím, že jim umožní předkládat všechny údaje nezbytné pro podporu ze strukturálních fondů pouze jednou,
- vyvinuly řešení typu „úvěrového ombudsmana“, aby ještě více zjednodušily dialog mezi malými a středními podniky a úvěrovými institucemi,
- zajistily, aby nejednotné daňové zacházení nevedlo ke dvojímu zdanění, které by bránilo přeshraničním investicím rizikového kapitálu,
- vytvořily centrální kontaktní místa, kde budou malé a střední podniky moci žádat o evropské, vnitrostátní a lokální granty.

3.3. Výrazná orientace na zlepšení přístupu malých a středních podniků na trh

SBA vyzývá Komisi a členské státy k tomu, aby podporovaly a podněcovaly malé a střední podniky k využívání výhod jednotného trhu, včetně jednotného digitálního trhu, a růst trhů mimo EU v situaci, kdy je třeba zajistit udržitelnost hospodářství. Kromě toho stanoví strategie Evropa 2020 několik opatření ke zlepšení konkurenceschopnosti EU vůči jejím hlavním obchodním partnerům, zejména zavedením průmyslové politiky pro éru globalizace a obnovené obchodní strategie²⁸, a k podpoře Evropy účinněji využívající zdroje. Také sdělení s názvem „Na cestě k Aktu o jednotném trhu“²⁹ vymezuje ambiciózní cíle ke zlepšení jednotného trhu a představuje komplexní soubor opatření.

²⁸ Sdělení s názvem „Obchod, růst a celosvětové záležitosti“, KOM(2010) 612, 9.11.2010.

²⁹ http://ec.europa.eu/internal_market/smact/index_cs.htm

3.3.1. Co nejlepší využití jednotného trhu pro malé a střední podniky

Přestože bylo dosaženo značného pokroku při pomoci malým a středním podnikům v tom, aby měly prospěch z jednotného trhu, z různých důvodů zůstávají opatrné, co se týče přeshraničních činností. Přeshraniční platby jsou často považovány za nákladné a obtížné, stejně jako dostupné nástroje k řešení možných sporů se zákazníky, zejména při elektronickém obchodování. Snadnější vymáhání přeshraničních dluhů má zásadní význam pro řádné fungování jednotného trhu. Vzhledem k tomu, že více než 60 % přeshraničních dluhů zůstává nevyrovnáno, navrhne Komise opatření pro zjednodušení vymáhání těchto dluhů³⁰.

Také je nutné dále zjednodušit přístup malých a středních podniků k veřejným zakázkám³¹, které představují 17 % HDP EU. Přístup malých a středních podniků k normám a zastoupení jejich zájmů při procesu normalizace se zlepšuje jen pomalu. Tento proces by se mohl ještě více zdokonalit, aby se zajistila (mimo jiné) vyvážená účast všech stran na procesu normalizace. Rozdíly v právu společností, smluvním právu a daňových systémech mohou způsobovat takové problémy a náklady, že podnikatele odradí od expanze jejich podniků do zahraničí. Proto Komise navrhne jediný soubor pravidel výpočtu základu daně z příjmu právnických osob v celé EU, aby zjednodušila rozšiřování činností malých a středních podniků v rámci jednotného trhu. Ke snížení administrativní zátěže podniků a podpoře přeshraniční činnosti budou sloužit také iniciativy týkající se fungování DPH. Malé a střední podniky se navíc často potýkají s nekalými smluvními podmínkami a praktikami ze strany různých aktérů v dodavatelském řetězci.

Komise přijímá opatření, která mají zajistit, že malé a střední podniky budou mít nejlepší podmínky k tomu, aby se podílely na přeshraničním obchodu, mimo jiné i prostřednictvím internetu. Jednotná oblast pro platby v eurech (SEPA) umožní malým a středním podnikům využívat jednodušších a méně nákladných platebních postupů a používat v rámci jednotného trhu jen jeden bankovní účet³². SEPA představuje také platformu pro vývoj celoevropské elektronické fakturace (e-invoicing) a její masové přijetí malými a středními podniky. Komise ve své Digitální agendě rovněž upozorňuje na potenciál podnikání online a stanoví specifický cíl, že do roku 2015 by 33 % malých a středních podniků mělo provádět nákupy a prodeje přes internet. Kromě toho Komise na podporu levné, snadné a rychlé náhrady, jakožto účinné alternativy k nákladnějším a zdlouhavým soudním řízením, v současnosti připravuje legislativní návrh na podporu systémů alternativního řešení sporů v EU, včetně možnosti vytvoření systému řešení sporů v oblasti elektronických obchodních transakcí online v celé EU, který by se vztahoval na situace mezi podniky navzájem i mezi podniky a spotřebiteli.

Komise provede hloubkovou analýzu nekalých obchodních praktik a smluvních podmínek v prostředí vztahů mezi podniky na jednotném trhu a v případě nutnosti předloží legislativní návrh, aby ochránila podniky před nekalými smluvními podmínkami. Kromě toho Komise vydá sdělení ke směrnici o klamavé a srovnávací reklamě³³, v němž se zaměří na problémy, se kterými se malé a střední podniky často potýkají, například na podvody v souvislosti s katalogy hospodářských subjektů. Komise také bude pracovat na tom, aby zajistila, že malé a střední podniky v situaci ekonomické závislosti budou chráněny před nekalými obchodními

³⁰ SEK(2005) 433 v konečném znění, příloha KOM(2010) 135 v konečném znění.

³¹ Zelená kniha o modernějším zadávání veřejných zakázek v EU: http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/modernising_rules/consultations/index_en.htm

³² http://ec.europa.eu/internal_market/payments/sepa/

³³ Směrnice 2006/114/ES.

praktikami a budou mít možnost domáhat se účinné nápravy vždy, když se v rámci dodavatelských řetězců s těmito praktikami setkají.

Právo a politiky EU uznávají význam zajištění odpovídajících informací pro spotřebitele, pokud jde o výrobní proces, včetně výrobce a původu výrobků uváděných na jednotný trh³⁴. Zvláštní pozornost je věnována dodržování norem v oblasti zdraví a bezpečnosti spotřebitele, zajištění hygieny a bezpečnosti výrobků a pravidlům na ochranu životního prostředí. V Parlamentu a Radě se s podporou Komise diskutuje o legislativních iniciativách³⁵, jejichž cílem je zlepšit regulační rámec, ale malé a střední podniky by měly být lépe informovány o způsobu, jak mohou používat stávající právní nástroje EU k ochraně svých oprávněných zájmů před nekalými obchodními praktikami a zavádějícími informacemi.

Malé a střední podniky jsou pravidelně poškozovány praktikami, které jsou v rozporu s hospodářskou soutěží, jako jsou kartely nebo zneužívání dominantního postavení. Aby bylo možné prozkoumat varianty, jak by malé a střední podniky mohly využívat svého práva na úplnou náhradu za takovou škodu, zahájila Komise veřejnou konzultaci o jednotném evropském přístupu ke kolektivní náhradě škod.

Kromě toho se prostřednictvím informačních služeb EU (jako je Enterprise Europe Network, Evropský portál pro malé podniky, SOLVIT a portál Vaše Evropa – Podniky) a internetových stránek v jednotlivých členských státech zveřejňuje pro podniky velké množství informací a rad týkajících se jednotného trhu. Malé a střední podniky tak mají k dispozici informace ve svém jazyce. Kromě toho by členské státy měly podporovat informační služby Komise a zajistit zvýšenou spolupráci mezi informačními nástroji Komise a jednotlivých členských států.

Komise provede tato opatření:

- provede důkladnou analýzu nekalých obchodních praktik v Evropské unii a v případě potřeby předloží legislativní návrh,
- předloží iniciativy v oblasti daní, například legislativní návrh na společný konsolidovaný základ daně z příjmu právnických osob a novou strategii v oblasti DPH, jejímž cílem bude zejména odstranit daňové překážky a administrativní zátěž pro malé a střední podniky na jednotném trhu,
- v roce 2011 provede revizi evropského systému normalizace,
- vypracuje pokyny s vysvětlením pravidel označování původu a informuje malé a střední podniky o prostředcích, které mají k dispozici na ochranu svých oprávněných zájmů,
- navrhne nástroj evropského smluvního práva, který by odpovídal potřebám malých a středních podniků, které chtějí vstoupit na nové trhy,
- stanoví jednotný postup pro zjednodušení vymáhání přeshraničních dluhů tím, že umožní

³⁴ Na informace o místě původu nebo provenience zboží se vztahují dvě legislativní iniciativy, které jsou v současné době předmětem diskusí: návrh nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům a „balíček návrhů týkajících se jakosti“, KOM(2010) 738.

³⁵ Návrh nařízení Rady o uvádění země původu u některých výrobků dovážených ze třetích zemí (KOM(2005) 661) a návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o názvech textilií a souvisejícím označování textilních výrobků etiketami (KOM(2009) 31).

věřiteli vybrat peníze blokované jeho dlužníkem na bankovním účtu v jiném členském státě.

Členské státy se vyzývají, aby:

- plně provedly Evropský kodex osvědčených postupů, který usnadňuje přístup malých a středních podniků k veřejným zakázkám,
- podpořily publikaci snadno dostupných a bezplatných abstraktů evropských norem na internetu s jasným uvedením provedených změn po každé revizi norem.

Komise, která k témuž vyzývá i členské státy:

- bude usilovat o zlepšení elektronické interoperability na vnitřním trhu, zejména tím, že do roku 2012 předloží v návaznosti na Akt o jednotném trhu návrh na rozhodnutí, aby bylo zajištěno vzájemné uznávání elektronické identifikace a autentifikace v celé EU, a v roce 2011 předloží revizi směrnice o elektronických podpisech.

3.3.2. *Pomoc malým a středním podnikům s orientací na globalizovaných trzích*

Globalizované trhy nabízejí malým a středním podnikům EU nové obchodní příležitosti. Podle nedávné studie³⁶ jsou tyto podniky v mezinárodním měřítku aktivnější než jejich protějšky v USA a Japonsku: 25 % malých a středních podniků EU vyváží nebo vyvezlo své zboží během posledních 3 let a 13 % z nich vyváželo mimo jednotný trh EU. Tato studie zároveň poukazuje na obrovský nevyužitý tržní potenciál, zejména v zemích BRIC³⁷, u nichž se odhaduje, že na ně do roku 2030 bude připadat 60 % světového HDP. V současnosti na tyto trhy vstupuje jen 7–10 % vyvážejících malých a středních podniků EU.

Aby malé a střední podniky úspěšně pronikly na trhy třetích zemí, musí mít odpovídající dovednosti, podporu vhodného politického rámce, který jim umožní získat konkurenční výhodu, a rovné podmínky pro překonávání překážek, jako jsou zahraniční regulační rámce a necelní překážky³⁸. Komise zvažuje řadu možností, včetně pomoci s přístupem na trh a pokynů týkajících se regulatorních otázek, normalizace a posuzování shody. Při tom se berou v úvahu služby poskytované již existujícími obchodními organizacemi, sítí Enterprise Europe Network, obchodním a technologickým centrem EU v Indii a centrem EU pro malé a střední podniky v Číně. Malé a střední podniky mají zároveň prospěch z opatření vyplývajících ze strategie pro přístup na trh, jako je databáze o přístupu na trh nebo práce více než 30 týmů pro přístup na trh zaměřených na klíčové vývozní trhy, jejichž členy jsou místní

³⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/market-access/internationalisation/index_en.htm

³⁷ Brazílie, Rusko, Indie a Čína.

³⁸ Studie zadaná Komisí identifikuje specifické problémy, se kterými se různé malé a střední podniky setkávají v souvislosti s šetřením na ochranu obchodu, včetně nedostatečné transparentnosti a obtížného přístupu k informacím, a navrhuje možná řešení. Členské státy v současnosti diskutují o zjištěních této studie, aby mohly rozhodnout o následných opatřeních. Další informace naleznete na internetových stránkách GŘ pro obchod: <http://ec.europa.eu/trade/tackling-unfair-trade/tradedefence/information-for-business/sme/>

odborníci z řad zástupců delegací EU, velvyslanectví členských států a podniků EU a jejichž úkolem je zlepšit přístup evropských společností na tyto trhy³⁹.

Komise se snaží podporovat nové formy spolupráce mezi společnostmi, mimo jiné mezi podniky sídlícími v různých regionech nebo zemích. To představuje nový model spolupráce prostřednictvím klastrů a podnikatelských sítí, která podnikům umožní spojit síly a prostřednictvím soudržného a koordinovaného přístupu dosáhnout společného cíle, aniž by přitom přišly o svou nezávislost. Komise provede studii toho, jakým způsobem tento typ spolupráce na evropské úrovni co nejlépe podporovat.

Kromě toho přijme Komise na začátku roku 2011 nová opatření na podporu klastrů světové úrovně, aby podpořila mezinárodní činnosti v rámci těchto klastrů, špičkové výkony v řízení klastrů a rozšíření Evropského střediska pro sledování klastrů.

V rámci mezinárodní agendy EU bude Komise při své dvoustranné nebo vícestranné spolupráci se třetími zeměmi podporovat oblasti zvláště významné pro malé a střední podniky, např. usnadňování obchodu, a rovněž začlenění zásad SBA do příslušných dohod a souvisejících mechanismů sledování a koordinace. Kromě toho bude s pomocí dostupných nástrojů obchodní politiky dále usilovat o odstranění necelních překážek a usnadnění přístupu k surovinám. Tím se také více zpřístupní odvětví, jež jsou pro malé a střední podniky stále z velké části nedostupná, například trhy se službami a veřejnými zakázkami, a napomůže to k prosazování práv duševního vlastnictví.

Komise provede tato opatření:

- v roce 2011 předloží novou strategii na podporu malých a středních podniků EU na trzích mimo Evropskou unii a strategii pro globálně konkurenceschopné klastry a sítě⁴⁰, přičemž se zaměří na analýzu úlohy, kterou hrají při zlepšování konkurenceschopnosti malých a středních podniků,
- bude řešit problémy malých a středních podniků v souvislosti s využíváním nástrojů EU na ochranu obchodu tím, že poskytne více informací a pomůže s používáním těchto nástrojů,
- bude se systematicky snažit odstraňovat necelní překážky v dohodách o volném obchodu a usnadňovat přístup malých a středních podniků na trhy třetích zemí a pomůže prosazovat práva duševního vlastnictví v souladu s obnovenou obchodní politikou.

Členské státy se vyzývají, aby:

- podporovaly vytváření sítí malých a středních podniků v souladu s pravidly o státní podpoře EU a pravidly hospodářské soutěže,
- motivovaly malé a střední podniky k najímání odborníků nebo k nákupu odborných poznatků, aby tak pomohly společnostem růst, inovovat a pronikat na mezinárodní trhy.

³⁹

<http://ec.europa.eu/trade/creating-opportunities/trade-topics/market-access/export-from-eu/>

⁴⁰

Sdělení Komise „Integrovaná průmyslová politika pro éru globalizace – Konkurenceschopnost a udržitelnost ve střední zájmu“, KOM(2010) 614.

3.3.3. *Pomoc malým a středním podnikům přispívat k hospodářství účinně využívajícímu zdroje*

Komise přijala opatření ke zvýšení povědomí malých a středních podniků, pokud jde o otázky životního prostředí a energetiky, a pomáhá jim při provádění právních předpisů, posuzování jejich ekologické a energetické účinnosti a zdokonalování jejich dovedností a kvalifikací. Jelikož tyto činnosti je třeba posilovat, strategie Evropa 2020 se zaměřila na pomoc malým a středním podnikům, aby se mohly stát klíčovými aktéry v hospodářství účinně využívajícím zdroje. Existují sice některé tržní pobídky pro malé a střední podniky k optimalizaci jejich využívání zdrojů, ale v mnoha případech nelze tyto tržní signály jednoduše identifikovat nebo interpretovat a malé a střední podniky se potýkají s problémem omezeného množství informací, času a lidských a finančních zdrojů. Pro překonání těchto problémů potřebují, aby bylo dostupné vhodné financování, mimo jiné prostřednictvím regionálních programů podpory podnikání, včasné informace a konkrétní pomoc ze strany organizací na podporu podnikání, například obchodních komor a konzultačních služeb. Tento přechod může být usnadněn rozvojem pobídek k provádění auditů v oblasti energie a zdrojů.

Lze použít také tržní nástroje, aby se podpořila motivace k účinnému využívání zdrojů, a tím i tvorba pracovních míst a hospodářský růst.

Komise stanoví specifický rámec, aby umožnila malým a středním podnikům přijmout výzvu hospodářství účinně využívajícího zdroje a využít jeho potenciálu. Komise provede zejména tato opatření:

- provede nový plán pro energetickou účinnost a přikročí k akčnímu plánu pro ekologické inovace, který věnuje zvláštní pozornost malým a středním podnikům v oblasti podpory tvorby sítí, nízkouhlíkových technologií a inovací účinně využívajících zdroje,
- bude dále rozvíjet konkrétní opatření ve spolupráci s odborníky v oblasti životního prostředí a energie v rámci sítě Enterprise Europe Network, přičemž se budou přenášet specifické poznatky o nejnovějších metodologiích a osvědčených postupech z regionů, které mají více zkušeností, do regionů, které jich mají méně,
- síť Enterprise Europe Network podpoří malé a střední podniky při uvádění těch výrobků a služeb na trh, které vznikly na základě osvědčených postupů, zejména nízkouhlíkových technologií,
- panely malých a středních podniků a databáze zpětné vazby malých a středních podniků sítě Enterprise Europe Network budou využity ke zlepšení kvality právních předpisů v oblasti životního prostředí, včetně jejich provádění.

Členské státy se vyzývají, aby:

- lépe využívaly možnosti státní podpory k intenzivnějším investicím v oblasti životního prostředí a energetiky,
- pomohly malým a středním podnikům dosáhnout nutných manažerských a technických dovedností, aby mohly přizpůsobit své podnikání nízkouhlíkovému hospodářství účinně využívajícímu zdroje, mimo jiné prostřednictvím Evropského sociálního fondu,
- poskytly malým a středním podnikům regulační pobídky v rámci systému pro environmentální řízení podniků a auditu (EMAS) a ISO 14.000 a podpořily mikropodniky

a malé podniky v tom, aby využívaly režimů typu EMAS, např. „EMAS-EASY“.

3.4. Podpora podnikání, vytváření pracovních míst a růstu podporujícího začlenění

Malé a střední podniky zaujímají v EU vedoucí pozici, pokud jde o vytváření pracovních míst, ale v důsledku hospodářské krize bylo asi 3,25 milionu pracovních míst ztraceno.

Za současné situace musí členské státy ještě více zjednodušit administrativní požadavky a postupy související s ukončováním činnosti nefunkčních podniků. Kromě toho asi k jedné třetině úpadků podniků dochází v souvislosti s převodem podniku. Proto je nezbytné zlepšit rámcové podmínky pro převody podniků, jelikož v příštích deseti letech bude muset být každoročně převedeno až 500 000 podniků, představujících 2 miliony pracovních míst⁴¹. Komise představí v roce 2011 soubor politických doporučení založených na studii o rozsahu úpadku a problematice druhé šance.

V rámci stěžejní iniciativy „Agenda pro nové dovednosti a pracovní místa“⁴² posoudí Komise budoucí potřeby v oblasti dovedností u mikropodniků a podniků provozujících řemeslnou výrobu. Kromě toho se iniciativa „Mládež v pohybu“⁴³ zaměřuje na odbornou přípravu, aby se zajistilo, že vzdělávací systémy budou skutečně poskytovat správné dovednosti nutné k založení a řízení malého nebo středního podniku.

Příliš malé množství inovativních malých a středních podniků EU vyrostle ve velké a celosvětově úspěšné společnosti. Musí být odstraněny zbývající překážky, které brání podnikatelům přinášet nové nápady na trh, a sice prostřednictvím řady politických opatření založených na široké koncepci inovace výrobků a služeb, která zahrnuje veškeré změny urychlující a zdokonalující způsob, jakým podniky koncipují, vyvíjejí a produkují nové výrobky a služby a uvádějí je na trh, jak je uvedeno ve sdělení o Unii inovací⁴⁴. Komise prozkoumá proveditelnost sledování výsledků mikropodniků v oblasti inovací a navrhne integrovaný rámec pro vývoj a podporu elektronických dovedností pro inovace a konkurenceschopnost se zvláštním zaměřením na malé podniky, začínající podniky a „gazely“ (rychle rostoucí podniky).

Existují také malé a střední podniky, které se řídí jinými obchodními modely než společnosti založené na kapitálu. Tato kategorie, známá jako „sociální ekonomika“, zahrnuje nezisková sdružení, nadace, kooperativy, vzájemné společnosti a podobné právní formy. Aby bylo možné reagovat na konkrétní potřeby těchto podniků, plánuje Komise v rámci Aktu o jednotném trhu řadu opatření, která zaručí rovné podmínky pro všechny. Tato opatření se budou týkat otázek souvisejících s družstvy, nadacemi a vzájemnými společnostmi na jedné straně a s podniky sledujícími sociální cíle na straně druhé.

Komise provede tato opatření:

⁴¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/documents/transfers/index_en.htm

⁴² KOM(2010) 682 v konečném znění.

⁴³ KOM(2010) 477 v konečném znění.

⁴⁴ http://ec.europa.eu/research/innovation-union/index_en.cfm

- vytvoří poradenské programy pro podnikatelky nejméně v 10 zemích EU, aby jim poskytla poradenství a podporu v oblasti zakládání, fungování a růstu jejich podniků,
- určí osvědčené postupy na podporu převodu podniků a zahájí kampaň na podporu těchto postupů,
- do konce roku 2011 přijme iniciativu pro sociální podnikání se zaměřením na podniky sledující sociální cíle.

Členské státy se vyzývají, aby:

- provedly doporučení stanovené v akčním plánu SBA, a sice zkrátit do roku 2012 dobu potřebnou pro založení nového podniku na tři pracovní dny a snížit náklady na 100 EUR, zkrátit dobu potřebnou pro získání licencí a povolení (včetně povolení týkajících se ochrany životního prostředí), aby do konce roku 2013 podnik mohl zahájit svou činnost do jednoho měsíce,
- provedly doporučení stanovené v akčním plánu SBA, a sice podporovat druhou šanci pro podnikatele tím, že do roku 2013 omezí dobu nutnou pro splnění závazku a vyrovnání dluhu čestného podnikatele po úpadku na maximálně tři roky,
- vyvinuly uživatelsky vstřícná a mnoha systémy podporovaná elektronická tržní místa a databáze pro podniky, které mají být převedeny, a poskytly odbornou přípravu a podporu za účelem zvýšení počtu úspěšných převodů podniků, včetně informativních kampaní pro zvýšení povědomí o nutnosti včasné přípravy na převod podniku.

4. POSÍLENÍ SPRÁVY SBA PRO DOSAŽENÍ HMATATELNÝCH VÝSLEDKŮ

Silná správa je zásadním prvkem pro úspěšné provedení SBA.

Aby Komise mohla posoudit pokrok, bude sbírat informace o opatřeních členských států a bude vydávat výroční zprávy o konkurenceschopnosti členských států EU na základě článku 173 Lisabonské smlouvy. Sledování politik konkurenceschopnosti členských států poskytne základ pro vzájemná hodnocení a výměnu osvědčených postupů. Komise podá Radě zprávu o pokroku v provádění SBA.

Posílí se zapojení zúčastněných stran a účastníci z řad malých a středních podniků se vyzývají k tomu, aby se aktivně zapojili do provádění SBA také tím, že budou pravidelně poskytovat příspěvky k provádění opatření SBA.

Komise provede tato opatření:

- zřídí poradní skupinu pro SBA složenou ze zástupců vlád a obchodních organizací, která má přispět k hodnocení a podávat zprávy o převzetí SBA, aby se zvýšilo úsilí za účelem šíření informací o politických opatřeních týkajících se malých a středních podniků a aby se podpořila výměna osvědčených postupů. V této souvislosti bude dále rozvíjet přezkum výsledků malých a středních podniků a zaměřit se zejména na opatření akčního plánu SBA, aby bylo možné sledovat a posuzovat výsledky členských států v oblasti provádění SBA na základě řady ukazatelů úspěchu,
- navrhne zahájit každoroční setkání malých a středních podniků, které bude úzce propojené

s konferencí o osvědčených postupech SBA, aby se mobilizovaly všechny příslušné strany zapojené do provádění SBA a aby se podpořil dialog mezi nimi.

Členské státy a případně regionální a místní orgány se vyzývají k tomu, aby:

- ve spolupráci se zástupci obchodních organizací stanovily celostátní a místní plány provádění SBA podpořené silným mechanismem sledování a rovněž zřídily subjekt pověřený koordinací otázek týkajících se malých a středních podniků mezi různými úrovněmi správy („zmocněnec pro malé a střední podniky“) vybavený dostatečnými lidskými zdroji, který by měl sám vysoké postavení v rámci správy.

5. DALŠÍ POSTUP

Aby se zajistilo úplné provedení SBA a aby bylo možné reagovat na problémy, kterým malé a střední podniky v současnosti čelí, je Komise odhodlána nadále se přednostně věnovat malým a středním podnikům a přihlížet ve svých návrzích a programech k jejich specifickým charakteristikám. Aby bylo provedení SBA v souladu s potřebami podnikatelů, je nutné zlepšit povědomí o opatřeních a jejich viditelnost u celostátních a regionálních tvůrců politik a ostatních zúčastněných stran. Úkolem zmocněnce pro malé a střední podniky bude sledovat pokrok členských států při provádění SBA a pravidelně o něm informovat na setkání malých a středních podniků. Členské státy se vyzývají k tomu, aby plně provedly aktualizovaný SBA. Tato výzva se týká rovněž kandidátských zemí a potenciálních kandidátských zemí.

PŘÍLOHA

Přezkum SBA

Příklady některých osvědčených postupů v oblasti provádění deseti zásad SBA

Upozorňujeme, že tato příloha nepředstavuje komplexní posouzení politik členských států a je třeba na ni pohlížet jako na **dodatek** k dostupným evropským nebo vnitrostátním publikacím o politikách malých a středních podniků.

Zásada 1: Podpora podnikání	Mnoho členských států zavedlo <u>programy pro oblast podnikání</u> za účelem podpory podnikatelského ducha a dovedností u mladých lidí, aby byli informováni o možnosti založit podnik, a sice tím, že podnikání bylo začleněno do <u>studijních programů škol a vysokých škol</u>, nebo tím, že byly zahájeny zvláštní projekty⁴⁵. V některých zemích je vzdělávání v oblasti podnikání předmětem ucelené vnitrostátní strategie (Dánsko, Nizozemsko, Švédsko a Spojené království), v jiných zemích se k tomuto cíli blíží (Rakousko, Portugalsko). V Lotyšsku mohou stovky studentů předkládat své podnikatelské plány v rámci soutěže. Nizozemsko zřídilo program pro mladé podnikatele spočívající v budování sítí v USA. Některé země se zapojily do vnitrostátních nebo evropských programů na podporu <u>podnikání žen</u> (Kypr, Dánsko, Řecko, Finsko, Francie, Německo, Island⁴⁶, Irsko, Itálie, Norsko⁴⁷, Polsko, Slovensko a Švédsko). Některé členské státy využívají na tyto programy značné prostředky ze strukturálních fondů. <u>Další příklady osvědčených postupů</u>⁴⁸ Rakousko: Nástroj s názvem „Nachfolgebörse“ (zřízený v roce 2008) usnadňuje převod podniků. Podnikatelé, kteří mají v úmyslu převést nebo převzít společnost a hledají vhodné partnery, mají k dispozici podporné služby a elektronickou platformu. Francie: Status „autonomního podnikatele“ (od roku 2009) umožňuje jakémukoli občanu (nezaměstnanému, zaměstnanému, úředníkovi, důchodci) jednoduše založit podnik a být v prvních třech letech osvobozen od celé řady daní. Od ledna 2009 do června 2010 vzniklo více než 500 000 takových podnikatelů.
------------------------------------	---

⁴⁵ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/industrial-competitiveness/industrial-policy/files/member_states_competitiveness_performance_and_policies_en.pdf

⁴⁶ Island a Norsko patří mezi státy, které nejsou členy EU, ale provádějí SBA a využívají výhod programu pro konkurenceschopnost a inovace.

⁴⁷ Viz poznámka pod čarou 2.

⁴⁸ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (viz údaje o jednotlivých zemích týkající se SBA z roku 2009, oddíl 5 o osvědčených postupech).

	Rumunsko: Cílem programu „Start“ je rozvíjet podnikatelské dovednosti u mladých lidí (ve věku 18–35 let) a podporovat nově vznikající podniky. (Rozpočet: v roce 2009 činil 21,2 milionu EUR včetně 19 milionů EUR na granty a 2,1 milionu EUR na financování prováděcí agentury). Švédsko: Vnitrostátní program na podporu podnikání žen (2007–2010) poskytuje podpůrné služby a poradenství pro nové podniky vedené ženami. Byla vytvořena síť vyslankyň, která se v roce 2009 stala inspirací pro vytvoření Evropské sítě vyslankyň v podnikání.
--	---

Zásada 2: Druhá šance	Pouze pět členských států (Belgie, Finsko, Irsko, Španělsko a Spojené království) dodržuje doporučení⁴⁹ dokončit všechny právní postupy spojené s ukončením činnosti podniku v důsledku nepodvodného úpadku do jednoho roku. <u>Další příklady osvědčených postupů⁵⁰</u> Belgie: Zákon o kontinuitě podniků (z roku 2009), který obsahuje moratorium pro podniky, jež čelí finančním problémům, aby se zabránilo situaci nesolventnosti a hrozbě úpadku. Estonsko: Zákon o reorganizaci přijatý v roce 2008 představuje alternativu ke konkurznímu řízení, která umožňuje společností přežít v případě dočasných problémů se solventností. Lotyšsko: V roce 2010 vstoupil v platnost nový zákon o insolventnosti, který zjednodušuje a urychluje insolvenční řízení, zajišťuje stabilizaci finančního sektoru a snižuje úroveň dluhu soukromého sektoru.
------------------------------	--

Zásada 3: Zohledňování malých a středních podniků („Think Small First“)	Pouze několik členských států (Belgie, Dánsko, Finsko, Lucembursko, Německo, Polsko, Slovinsko, Švédsko a Spojené království) začlenilo test dopadů na malé a střední podniky do svého vnitrostátního rozhodovacího procesu. Nizozemsko je zajímavým příkladem úspěšného snižování administrativní zátěže. Nizozemský model⁵¹ byl převzat i v jiných zemích.
--	---

⁴⁹

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/docs/sba/sba_action_plan_en.pdf

⁵⁰

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (viz údaje o jednotlivých zemích týkající se SBA z roku 2009, oddíl 5 o osvědčených postupech).

	<u>Další příklady osvědčených postupů</u> Německo: V roce 2009 bylo zjednodušeno 23 administrativních postupů v rámci třetího zákona o odstraňování administrativních překážek pro malé a střední podniky⁵². Itálie: V dubnu 2010 přijala vláda doporučení provést SBA v Itálii a zřídila stálou pracovní skupinu sdružující ministerstva, komory, obchodní organizace, regiony a italského člena Evropského hospodářského a sociálního výboru, jejímž úkolem je sledovat provádění SBA a navrhnout související iniciativy. Každoročně se vypracovává zpráva o provádění SBA, která se zveřejňuje na internetu⁵³.
--	---

Zásada 4: Přimět státní správy, aby reagovaly	<u>Příklady osvědčených postupů</u>⁵⁴ Česká republika: Služba „databox“ (od roku 2009) má zjednodušovat přenos údajů a komunikaci mezi podniky a státní správou. Maďarsko: Státní správa zajišťuje centrální kontaktní místa pro registraci společností pomocí zjednodušených a elektronických postupů (od roku 2008 jsou elektronické postupy povinné a doba nutná pro založení podniku byla zkrácena na jednu hodinu). Portugalsko: Program „Simplex“ má zjednodušovat administrativní postupy a procesy. Od roku 2009 se veřejné konzultace konají také prostřednictvím veřejného blogu.
---	--

⁵¹ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/better-regulation/administrative-burdens/action-programme/index_en.htm#h2-5 & a

⁵² http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (viz údaje o jednotlivých zemích týkající se SBA z roku 2009, oddíl 5 o osvědčených postupech).

⁵³ http://www.sviluppoeconomico.gov.it/pdf_upload/documenti/Rapportosba2010DEF.pdf a http://www.sviluppoeconomico.gov.it/primopiano/dettaglio_primopiano.php?sezione=primopiano&tema_dir=tema2&id_primopiano=718

⁵⁴ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (viz údaje o jednotlivých zemích týkající se SBA z roku 2009, oddíl 5 o osvědčených postupech).

Zásada 5: Přístup k veřejným zakázkám	Pouze několik zemí začalo podporovat <u>Evropský kodex osvědčených postupů</u>, aby zjednodušily přístup malých a středních podniků k veřejným zakázkám (Rakousko, Francie, Německo, Irsko, Polsko, Portugalsko, Švédsko a Spojené království). Nejrozšířenějšími opatřeními, která jsou příznivá pro malé a střední podniky, zůstává rozdělení nabídek na šarže a zjednodušení přístupu k informacím prostřednictvím centralizovaných a interaktivních internetových stránek a jiných prostředků elektronického zadávání veřejných zakázek. <u>Další příklad osvědčeného postupu⁵⁵</u> Spojené království: Vládní internetový portál „Supply2.gov.uk“ poskytuje poradenství ohledně zakázek ve veřejném sektoru a přístup ke státním zakázkám. V roce 2008 zveřejnil Úřad pro státní obchod 12 doporučení pro odstranění překážek, se kterými se potýkají malé a střední podniky v soutěži o zakázky ve veřejném sektoru.
--	---

Zásada 6: Přístup k financím	<u>Příklady osvědčených postupů⁵⁶</u> Většina členských států přijala politická opatření pro zjednodušení přístupu malých a středních podniků k financím prostřednictvím veřejné podpory <u>programům zajišťování</u> (Belgie, Kypr, Česká republika, Estonsko, Francie, Německo, Řecko, Maďarsko, Itálie, Lotyšsko, Litva, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko a Spojené království) nebo spolufinancování <u>mikroúvěrů</u> (Rakousko, Německo, Maďarsko, Irsko, Lotyšsko, Litva, Slovensko a Švédsko). Některé členské státy přijaly také opatření pro zvýšení <u>rizikového kapitálu</u> (Česká republika, Dánsko, Německo, Irsko, Lucembursko, Polsko, Slovensko, Švédsko a Spojené království). Také je třeba zmínit, že Belgie, Maďarsko, Francie, Irsko a nedávno i Finsko vytvořily funkci „<u>úvěrového ombudsmana</u>“. Několik členských států přijalo opatření proti opožděným platbám, a předstihly tím přepracování směrnice o opožděných platbách, přičemž tato opatření v některých případech přesahují oblast působnosti uvedené směrnice (Belgie, Francie, Německo, Portugalsko a Spojené království). Španělsko přijalo v roce 2010 nový zákon, kterým se stanoví 30denní lhůta pro platby ze strany veřejných orgánů a 60denní lhůta pro platby mezi
-------------------------------------	---

⁵⁵

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (viz údaje o jednotlivých zemích týkající se SBA z roku 2009, oddíl 5 o osvědčených postupech).

	podniky.
--	----------

Zásada 7: Jednotný trh	22 členských států zřídilo centrální kontaktní místa ⁵⁷ , která jsou již v provozu. Umožňují poskytovatelům služeb, kteří chtějí obchodovat po celé Evropě, vyřizovat své administrativní formality elektronickou cestou. Internetové stránky 15 těchto kontaktních míst jsou k dispozici kromě národních jazyků i v angličtině (Belgie, Kypr, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Německo, Řecko, Maďarsko, Itálie, Litva, Nizozemsko, Portugalsko, Španělsko a Švédsko).
-------------------------------	---

Zásada 8: Dovednosti a inovace	Některé členské státy <u>financují mladé inovativní společnosti</u> zejména předstartovním a rizikovým kapitálem (Rakousko, Belgie, Česká republika, Finsko, Německo, Řecko, Maďarsko, Španělsko, Švédsko a Spojené království). Jiné státy poskytují finanční podporu <u>inovačním centrům</u> nebo <u>pólům konkurenceschopnosti</u>, které spojují vysoké školy, výzkumná střediska a podniky (Rakousko, Belgie, Česká republika, Německo, Francie, Irsko, Itálie a Spojené království). Velmi se rozšířily „<u>inovační poukázky</u>“, které umožňují malým a středním podnikům nakupovat inovativní konzultační služby a know-how (Rakousko, Řecko, Irsko, Nizozemsko, Portugalsko, Slovinsko a Spojené království)⁵⁸. <u>Další příklad osvědčeného postupu</u> Itálie: Za účelem podpory vytváření sítí inovativních malých a středních podniků byl v červenci 2010 přijat zákon regulující sítě společností a poskytující těmto sítím daňové, administrativní a finanční pobídky⁵⁹.
---------------------------------------	--

Zásada 9: Přeměnit výzvy ochrany životního prostředí na příležitosti	Aby malé a střední podniky mohly modernizovat nebo nahradit své vybavení energeticky účinnějšími alternativami, poskytují některé členské státy financování energetické účinnosti prostřednictvím výhodných úvěrových podmínek nebo přímých
---	---

⁵⁶ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (viz údaje o jednotlivých zemích týkající se SBA z roku 2009, oddíl 5 o osvědčených postupech).

⁵⁷ http://ec.europa.eu/internal_market/eu-go/

⁵⁸ „SMEs, Entrepreneurship and Innovation“ – studie OECD o malých a středních podnicích a podnikání, 2010.

⁵⁹ http://www.urp.it/allegati/Legge_2010_122.pdf (článek 42)

	dotací (Belgie, Bulharsko, Kypr, Francie, Německo, Malta, Portugalsko, Slovinsko a Spojené království). Jiné státy podporují malé a střední podniky vytvářející podnikatelské příležitosti na ekologických trzích (Bulharsko, Česká republika, Německo a Slovensko). Členské státy malým a středním podnikům také poskytují konzultační služby, aby je informovaly a zvyšovaly jejich povědomí o úsporách a podnikatelských příležitostech v oblasti energetické účinnosti (Rakousko, Belgie, Bulharsko, Německo, Maďarsko, Španělsko, Švédsko a Spojené království) ⁶⁰ .
--	---

	<u>Další příklady osvědčených postupů⁶¹</u> Dánsko: Prostřednictvím fondu podnikatelských inovací (100 milionů EUR na období 2010–2012), který byl vytvořen v roce 2009, podporuje dánské ministerstvo hospodářství, obchodu a průmyslu podnikatelské příležitosti na ekologických trzích. Nizozemsko: Fond pro znalosti a inovace v oblasti energetických a environmentálních technologií (zřízený v roce 2008) je sítí 160 společností, vzdělávacích institucí a regionálních a místních správ, která spolufinancuje projekty, díky nimž vznikají ekologické výrobky a technologie (např. inteligentní solární aplikace, inteligentní síť atd.).
--	---

Zásada 10: Podpora internacionalizace	Některé vlády podporují internacionalizaci malých a středních podniků, např. prostřednictvím finanční podpory vývozu, strategií pro přístup na trh a účasti na veletrzích (Kypr, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Francie, Irsko, Itálie, Lotyšsko, Litva, Malta, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Slovenská republika, Španělsko, Švédsko a Spojené království). Některé z nich (např. Dánsko, Slovinsko) se zaměřují na rychle rostoucí společnosti, které se chtějí internacionalizovat, jiné zřídily nové agentury pro podporu vývozu (Lucembursko) nebo nové podpůrné programy (Maďarsko). Rovněž byl zahájen pilotní program poradenství, v jehož rámci velké společnosti podporují internacionalizaci malých a středních podniků (Francie) ⁶² .
--	---

⁶⁰ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (viz údaje o jednotlivých zemích týkající se SBA z roku 2009, oddíl 5 o osvědčených postupech).

⁶¹ Zdroj: SBA: Databáze osvědčených postupů: <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/best-practices/database/SBA/index.cfm?fuseaction=welcome.detail>

⁶² http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/index_en.htm (viz údaje o jednotlivých zemích týkající se SBA z roku 2009, oddíl 5 o osvědčených postupech).

